

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 16. aprila 2026 *

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih in gospodarskih zadevah – Pristojnost in priznavanje ter izvrševanje sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah – Uredba (EU) št. 1215/2012 – Posebne pristojnosti – Člen 8, točka 1 – Več toženih strank – Tožbeni zahtevki, ki so med seboj ‚tako tesno povezani‘, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj – Pojem ‚tako tesna povezava‘ – Pojem ‚oporna tožena stranka‘ – Kršitev člena 101 PDEU – Direktiva 2014/104/EU – Povrnitev škode, nastale zaradi omejevalnega sporazuma – Pojem podjetja – Odgovornost matične družbe in hčerinske družbe – Sklep Komisije – Sklep nacionalnega organa za varstvo konkurence – Škoda, nastala zunaj Evropskega gospodarskega prostora (EGP)“

V združenih zadevah C-672/23 in C-673/23,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Gerechtshof Amsterdam (višje sodišče v Amsterdamu, Nizozemska) z odločbama z dne 19. septembra 2023, ki sta na Sodišče prispeli 13. novembra 2023, v postopkih

Electricity & Water Authority of the Government of Bahrain,

GCC Interconnection Authority,

Kuwait Ministry of Electricity and Water,

Oman Electricity Transmission Company SAOC

proti

Prysmian Netherlands BV,

Draka Holding BV,

Prysmian Cavi e Sistemi Srl,

Pirelli & C SpA,

Prysmian SpA,

The Goldman Sachs Group Inc.,

* Jezik postopka: nizozemščina.

ABB BV,

ABB Holdings BV,

ABB AB,

ABB Ltd,

Nexans Nederland BV,

Nexans Cabling Solutions BV,

Nexans Participations SA,

Nexans SA,

Nexans France SAS (C-672/23),

in

Smurfit Kappa Europe BV,

Smurfit International BV,

Smurfit Kappa Italia SpA,

DS Smith Italy BV,

DS Smith plc,

DS Smith Packaging Italia SpA,

DS Smith Holding Italia SpA,

Toscana Ondulati SpA

proti

Unilever Europe BV,

Unilever Supply Chain Company AG,

Unilever Italy Holdings Srl (C-673/23),

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi F. Biltgen (poročevalec), predsednik senata, T. von Danwitz, podpredsednik Sodišča
v funkciji sodnika prvega senata, I. Ziemele, sodnica, A. Kumin in S. Gervasoni, sodnika,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodna tajnica: A. Lamote, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 23. januarja 2025,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Electricity & Water Authority of the Government of Bahrain, GCC Interconnection Authority, Kuwait Ministry of Electricity and Water in Oman Electricity Transmission Company SAOC J. W. de Jong, advocaat,
- za Prysmian Netherlands BV, Draka Holding BV, Prysmian Cavi e Sistemi Srl in Prysmian SpA R. T. Bolland, J. S. Kortmann, A. van Vugt in R. Wesseling, advocaten,
- za Pirelli & C SpA P. N. Malanczuk, E. Mattioli, M. J. Schaufeli in J. P. van der Klein, advocaten, I. Perego in M. Roberti, avvocati
- za Goldman Sachs Group Inc. D. A. M. H. W Strik, advocate,
- za ABB BV, ABB Holdings BV, ABB AB in ABB Ltd W. Knibbeler, M. H. J. M. Immerzeel, E. Di Pangrazio, A. Schurink in M. Sinninghe Damsté, advocaten,
- za Nexans Nederland BV, Nexans Cabling Solutions BV, Nexans Participations SA, Nexans SA in Nexans France SAS H. M. Cornelissen, A. Knigge in R. van Dijken, advocaten,
- za Smurfit Kappa Europe BV, Smurfit International BV in Smurfit Kappa Italia SpA O. W. Brouwer, E. Di Pangrazio, A. Schurink in M. Sinninghe Damsté, advocaten,
- za DS Smith Italy BV, DS Smith plc, DS Smith Packaging Italia SpA, DS Smith Holding Italia SpA in Toscana Ondulati SpA M. G. Bredenoord-Spoek, J. K. de Pree in S. J. The, advocaten,
- za Unilever Europe BV, Unilever Supply Chain Company AG in Unilever Italy Holdings Srl R. J. G. Lamberti, C. C. A. van Rest in H. J. Vanderveen, advocaten,
- za Evropsko komisijo S. Noë, W. Wils in C. Zois, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 3. aprila 2025

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago člena 8, točka 1, Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 351, str. 1).
- 2 Ta predloga sta bila vložena v okviru dveh sporov, in sicer, prvič, med družbami Electricity & Water Authority of the Government of Bahrain (EWAGB), GCC Interconnection Authority (GCC), Kuwait Ministry of Electricity and Water (KMEW) in Oman Electricity Transmission

Company SAOC (OETS) (v nadaljevanju ta štiri podjetja skupaj: EWAGB in drugi) na eni strani ter družbami Prysmian Netherlands BV, Draka Holding BV, Prysmian Cavi e Sistemi Srl, Pirelli & C Spa, Prysmian SpA, The Goldman Sachs group Inc., ABB BV, ABB Holdings BV, ABB AB, ABB Ltd, Nexans Nederland BV, Nexans Cabling Solutions BV, Nexans Participations SA, Nexans SA in Nexans France SAS (v nadaljevanju teh petnajst družb skupaj: Draka in drugi) na drugi strani in, drugič, med družbami Smurfit Kappa Europe BV, Smurfit International BV, Smurfit Kappa Italia SpA, DS Smith Italy BV, DS Smith plc, DS Smith Packaging Italia SpA, DS Smith Holding Italia SpA in Toscana Ondulati SpA (v nadaljevanju teh osem družb skupaj: Smurfit Kappa in drugi) na eni strani ter družbami Unilever Europe BV, Unilever Supply Chain Company AG in Unilever Italy Holdings Srl (v nadaljevanju te tri družbe skupaj: Unilever in drugi) na drugi strani v zvezi z določitvijo krajevno pristojnega sodišča za odločanje o tožbah za uveljavljanje solidarne odgovornosti družb Draka in drugih ter družb Smurfit Kappa in drugih ter za naložitev povračila škode tem družbam zaradi kršitve člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3, v nadaljevanju: Sporazum EGP).

Pravni okvir

Uredba (ES) št. 1215/2012

3 V uvodnih izjavah 15, 16 in 21 Uredbe št. 1215/2012 je navedeno:

„(15) Pravila o pristojnosti bi morala biti čim bolj predvidljiva in morajo temeljiti na načelu, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču [ali sedežu] toženca. Pri tem bi morala taka pristojnost vedno obstajati, razen v nekaterih točno opredeljenih primerih, v katerih je zaradi predmeta spora ali avtonomije strank upravičena druga navezna okoliščina. Da bi postala skupna pravila preglednejša in da ne pride do kolizije pristojnosti, je treba stalno prebivališče [sedež] pravne osebe opredeliti kot avtonomen koncept.

(16) Poleg stalnega prebivališča [ali sedeža] toženca bi morala obstajati tudi alternativna podlaga pristojnosti, ki temelji na tesni povezavi med sodiščem in sporom, ali ki pripomore k pravilnemu delovanju pravosodja. Obstoj tesne povezave bi moral zagotoviti pravno varnost in preprečiti možnost, da bi bil toženec tožen pred sodiščem države članice, katerega pristojnosti razumno ni bilo mogoče predvideti. To je pomembno zlasti v sporih v zvezi z nepogodbenimi obveznostmi, ki izvirajo iz kršitev zasebnosti in osebnostnih pravic, vključno z obrekovanjem.

[...]

(21) V interesu usklajenega delovanja pravosodja je treba čim bolj zmanjšati možnost sočasnih postopkov in zagotoviti, da v različnih državah članicah niso izdane nezdržljive sodne odločbe. Obstajati bi moral jasn in učinkovit mehanizem za reševanje primerov litispence in sorodnih pravnih ter za preprečevanje problemov, ki izhajajo iz razlik med državami članicami v zvezi z določitvijo trenutka, ko se šteje, da postopek teče. Za namene te uredbe bi bilo treba ta trenutek opredeliti kot avtonomen koncept.“

4 Poglavje II te uredbe, naslovljeno „Pristojnost“, vsebuje deset oddelkov. V oddelku 1 te uredbe, naslovljenem „Splošne določbe“, so členi od 4 do 6 navedene uredbe.

5 Člen 4(1) te uredbe določa:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“

6 Člen 5(1) Uredbe št. 1215/2012 določa:

„Osebe s stalnim prebivališčem v državi članici so lahko tožene pred sodišči druge države članice samo na podlagi pravil iz oddelkov 2 do 7 tega poglavja.“

7 V oddelku 2 tega poglavja II, naslovljenem „Posebna pristojnost“, člen 8, točka 1, te uredbe določa:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena tudi:

1. če je ena od več toženih oseb, tudi pred sodiščem kraja, kjer ima ena od njih stalno prebivališče, če so tožbeni zahtevki med seboj tako tesno povezani, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov.“

8 Člen 63(1) navedene uredbe določa:

„V tej uredbi ima gospodarska družba ali druga pravna oseba ali združenje fizičnih ali pravnih oseb stalno prebivališče [sedež] v kraju, kjer ima:

- (a) statutarni sedež;
- (b) glavno upravo; ali
- (c) glavno poslovno enoto.“

Direktiva 2014/104/EU

9 V uvodni izjavi 1 Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (UL 2014, L 349, str. 1) je navedeno.

„(1) Člena 101 in 102 [PDEU] spadata na področje javnega reda in bi ju bilo treba učinkovito uporabljati po vsej [Evropski u]niji, da se zagotovi neizkrivljena konkurenca na notranjem trgu.

[...]“

10 Člen 1 te direktive, naslovljen „Predmet urejanja in področje uporabe“, v odstavku 2 določa:

„Ta direktiva določa pravila, s katerimi se usklajuje izvajanje pravil o konkurenci s strani organov, pristojnih za konkurenco, in pravil v zvezi z odškodninskimi tožbami pred nacionalnimi sodišči.“

11 Člen 2 navedene direktive, naslovljen „Opredelitve pojmov“, v točkah 2, 3 in 6 določa:

„V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[...]

2. ‚kršitelj‘ pomeni podjetje ali podjetniško združenje, ki je kršilo konkurenčno pravo;

3. ‚nacionalno konkurenčno pravo‘ pomeni določbe nacionalnega prava, ki imajo večinoma isti cilj kot člena 101 in 102 PDEU ter se uporabljajo v isti zadevi in vzporedno s konkurenčnim pravom Unije v skladu s členom 3(1) Uredbe [Sveta] (ES) št. 1/2003 [z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101 in 102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205)], z izjemo določb nacionalnega prava, ki nalagajo kazenske sankcije fizičnim osebam, razen kadar so takšne kazenske sankcije sredstvo, s katerim se izvršujejo pravila konkurence, ki se uporabljajo za podjetja;

[...]

6. ‚oškodovanec‘ pomeni osebo, ki je utrpela škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava.“

12 Člen 3 te direktive, naslovljen „Pravica do popolne odškodnine“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da fizične ali pravne osebe, ki so utrpely škodo zaradi kršitve konkurenčnega prava, lahko zahtevajo in dobijo popolno odškodnino za takšno škodo.

2. S popolno odškodnino se za osebo, ki je utrpela škodo, vzpostavi stanje, v katerem bi bila, če ne bi bilo kršitve konkurenčnega prava. Popolna odškodnina zato zajema pravico do odškodnine za dejansko izgubo in izgubljeni dobiček skupaj s plačilom obresti.

3. Popolna odškodnina po tej direktivi ne pomeni čezmernih odškodnin, bodisi kazenskih odškodnin, večkratnih zneskov odškodnin ali drugih vrst odškodnin.“

13 Člen 9 Direktive 2014/104, naslovljen „Učinek nacionalnih odločb“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da kršitev konkurenčnega prava, ugotovljena s pravnomočno odločbo nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, ali pritožbenega sodišča, velja za neovrgljivo dokazano v primeru odškodninske tožbe, vložene pred nacionalnimi sodišči na podlagi člena 101 ali 102 PDEU ali nacionalnega konkurenčnega prava.

2. Države članice zagotovijo, da se lahko pravnomočna odločba iz odstavka 1, izdana v drugi državi članici, v skladu z njihovim zadevnim nacionalnim pravom predloži pred nacionalnimi sodišči vsaj kot dokaz *prima facie*, da je bilo kršeno konkurenčno pravo, po potrebi pa se lahko oceni skupaj z drugimi dokazi, ki jih predložita stranki.

3. Ta člen ne posega v pravice in obveznosti nacionalnih sodišč iz člena 267 PDEU.“

14 Člen 11 te direktive, naslovljen „Solidarna odgovornost“, v odstavku 1 določa:

„Države članice zagotovijo, da so podjetja, ki so s skupnim ravnanjem kršila konkurenčno pravo, solidarno odgovorna za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava; vsako od teh podjetij

mora plačati celotno škodo, oškodovanec pa ima pravico od katerega koli od njih zahtevati popolno odškodnino za škodo, dokler ni v celoti poplačan.“

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-672/23

- 15 Evropska komisija je s Sklepom C(2014) 2139 final z dne 2. aprila 2014 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva AT.39610, „Električni kabli“ /„Power Cables“) ugotovila obstoj omejevalnega sporazuma na trgih podmorskih in podzemnih električnih kablov skoraj svetovne razsežnosti, pri katerem je sodelovalo 26 pravnih oseb, in sicer:
- Nexans in Nexans France s sedežem v Franciji,
 - Prysmian SpA in Prysmian Cavi e Sistemi Energia Srl s sedežem v Italiji ter njuni nekdanji matični družbi Pirelli & C in The Goldman Sachs Group,
 - J-Power Systems Corporation ter matični družbi skupnega podjetja, Hitachi Metals Ltd in Sumitomo Electric Industries Ltd,
 - VISCAS Corporation ter matični družbi skupnega podjetja, Furukawa Electric Co. Ltd in Fujikura Ltd,
 - (nekdanja) ABB AB, katere pravni naslednici sta ABB AB s sedežem na Švedskem in ABB Ltd kot matična družba družbe ABB AB s sedežem v Švici,
 - Brugg Kabel AG in Kabelwerke Brugg AG Holding,
 - Silec Cable SAS, njena sedanja matična družba General Cable Corporation in njena nekdanja matična družba Safran SA,
 - EXSYM Corporation ter matični družbi skupnega podjetja SWCC Showa Holdings Co. Ltd in Mitsubishi Cable Industries Ltd.,
 - LS Cable & System Ltd,
 - Taihan Electric Wire Co. Ltd in
 - nkt cables GmbH in NKT Holding A/S.
- 16 Štela je, da so te družbe v obdobju med 18. februarjem 1999 in 29. januarjem 2009 sodelovale v mreži večstranskih in dvostranskih sestankov ter pri vzpostavitvi stikov za razdelitev trgov in strank glede projektov v zvezi s podzemnimi električnimi kabli in podmorskimi električnimi kabli na določenih ozemljih. Menila je, da ta tajna dogovarjanja pomenijo trajajočo kršitev člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma o EGP.
- 17 Electricity & Water Authority of the Government of Bahrain, Kuwait Ministry of Electricity and Water in Oman Electricity Transmission Company so javna podjetja, zadolžena za razvoj, upravljanje in vzdrževanje visokonapetostnih omrežij v Bahrajnu, Kuvajtu in Omanu. GCC

Interconnection Authority ima v lasti in upravlja infrastrukturo za medomrežno povezovanje, ki povezuje nacionalna električna omrežja držav pogodbenic Sveta za sodelovanje arabskih zalivskih držav, in sicer Združenih arabskih emiratov, Kraljevine Bahrajn, Kraljevine Saudove Arabije, Sultanata Oman, Države Katar in Države Kuvajt.

- 18 Družba EWAGB in drugi so pri rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska) vložili ugotovitveno tožbo, s katero so predlagali, prvič, naj se razsodi, da jim družba Draka in drugi solidarno odgovarjajo zaradi svojega sodelovanja pri zadevnem omejevalnem sporazumu, in drugič, naj se tem družbam solidarno naloži plačilo odškodnine, katere znesek naj se določi naknadno in katere namen je povrniti škodo, ki naj bi jim nastala zaradi tega omejevalnega sporazuma zunaj Evropskega gospodarskega prostora (EGP).
- 19 Ta ugotovitvena tožba je bila vložena zoper več toženih družb iz postopka v glavni stvari, ki pripadajo skupinam Prysmian Cavi e Sistemi, (nekdanji) ABB AB in Nexans. Nekatere imajo sedež na Nizozemskem, vendar zunaj krajeвне pristojnosti rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu), druge pa zunaj Nizozemske. Vse so neposredno ali posredno hčerinske družbe v 100-odstotni lasti podjetij, ki jim je Komisija pripisala sodelovanje pri zadevnem omejevalnem sporazumu. Komisija je v sklepu ugotovila, da so družbe Prysmian Cavi e Sistemi, (nekdanja) ABB AB in Nexans France sodelovale pri omejevalnem sporazumu, in štela, da družbe Prysmian, Pirelli & C, The Goldman Sachs Group, ABB Ltd in Nexans SA kot (posredne) matične družbe navedenih udeležencev omejevalnega sporazuma odgovarjajo od spodaj navzgor. Nexans Participations ter Prysmian Netherlands, Draka Holding, ABB BV, ABB Holdings, Nexans Nederland in Nexans Cabling Solutions, družbe s sedežem na Nizozemskem, niso bile naslovnice navedenega sklepa. Vse te tožene družbe nizozemskega prava so neposredno ali posredno hčerinske družbe v 100-odstotni lasti družb Prysmian Cavi e Sistemi, ABB Ltd in Nexans.
- 20 Draka Holding s sedežem v Amsterdamu je edina tožena družba s sedežem na območju krajeвне pristojnosti rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) in je zato tožena stranka, ki je opora za določitev pristojnosti sodišča, pri katerem je bila vložena tožba (v nadaljevanju: oporna tožena stranka). Ta družba je hčerinska družba družbe Prysmian Cavi e Sistemi, ki ima prav tako v lasti celoten kapital družbe Prysmian Netherlands. Sklep Komisije z dne 2. aprila 2014 ni bil naslovljen niti na družbo Draka Holdings niti na druge tožene družbe s sedežem na Nizozemskem.
- 21 Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) se je z ugotovitveno sodbo na podlagi člena 4(1) Uredbe št. 1215/2012 izreklo za pristojno za odločanje o tožbah, vloženi zoper vse tožene družbe s sedežem na Nizozemskem. Izreklo pa se je za nepristojno za odločanje o tožbah, vloženi zoper tožene družbe s sedežem zunaj Nizozemske, ker je menilo, da niti iz člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 niti iz nobene druge pravne podlage ni mogoče sklepati na nobeno mednarodno pristojnost. Menilo je namreč, da med tožbami, vloženi zoper družbe s sedežem na Nizozemskem, in tožbami, vloženi zoper družbe s sedežem zunaj Nizozemske, ne obstaja dovolj tesna zveza, ki bi upravičevala, da o njih odloča isto sodišče, da bi se izognili izdaji nezdružljivih sodnih odločb.
- 22 Družba EWAGB in drugi so zoper to sodbo vložili pritožbo pri Gerechtshof Amsterdam (višje sodišče v Amsterdamu, Nizozemska), ki je predložitveno sodišče v tej zadevi.
- 23 To sodišče opozarja, da tožene družbe s sedežem na Nizozemskem niso izpodbijale odločbe rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu), ki je priznalo svojo nacionalno krajeвне pristojnost za odločanje o tožbi ne le zoper družbo Draka Holding s sedežem na območju krajeвне pristojnosti tega sodišča, temveč tudi zoper vse navedene družbe s sedežem na

Nizozemskem, a zunaj območja njegove krajevine pristojnosti. Navedeno sodišče tako pojasnjuje, da v skladu z nacionalnimi postopkovnimi pravili zoper odločbe na področju nacionalne krajevine pristojnosti ni pravnega sredstva in da mora zato šteti, da je rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) nacionalno krajevno pristojno za odločanje glede vseh toženih strank, ki imajo sedež na Nizozemskem.

- 24 Vendar se predložitveno sodišče sprašuje, ali med tožbo, vloženo zoper družbo Draka Holding oziroma druge tožene družbe s sedežem na Nizozemskem, in tožbami, vloženimi zoper tožene družbe s sedežem zunaj Nizozemske, obstaja dovolj tesna povezava v smislu člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012.
- 25 V teh okoliščinah je Gerechtshof Amsterdam (višje sodišče v Amsterdamu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. (a) Ali obstaja tesna povezava v smislu člena 8, točka 1, Uredbe [št. 1215/2012] med
- (i) tožbenim zahtevkom zoper oporno toženo stranko, ki ni naslovnica sklepa Komisije na področju omejevalnih sporazumov, vendar kot subjekt, za katerega se zatrjuje, da spada k podjetju v smislu evropskega konkurenčnega prava, za ugotovljeno kršitev prepovedi omejevalnih sporazumov, določene v pravu Unije, odgovarja od zgoraj navzdol, in
 - (ii) tožbenim zahtevkom zoper
 - sotoženo stranko, ki je naslovnica tega sklepa, in/ali
 - sotoženo stranko, ki ni naslovnica sklepa in za katero se zatrjuje, da kot pravni subjekt spada k podjetju, za katerega je bila s sklepom ugotovljena javnopravna odgovornost za kršitev prepovedi omejevalnih sporazumov, ki jo določa pravo Unije?

Ali je odgovor drugačen,

- (1) če je bila oporna tožena stranka, ki je odgovorna od zgoraj navzdol, v obdobju veljavnosti omejevalnega sporazuma zgolj imetnica in upravljavka deležev;
- (2) v primeru pritrdilnega odgovora na četrto vprašanje, točka (a) – če je oporna tožena stranka, ki je odgovorna od zgoraj navzdol, sodelovala pri proizvodnji, distribuciji, prodaji in/ali dobavi proizvodov, ki so bili predmet omejevalnega sporazuma, in/ali opravljanju storitev, ki so bile predmet omejevalnega sporazuma;
- (3) če je sotožena stranka, ki je naslovnica sklepa, v tem sklepu opredeljena kot
 - (i) dejanska udeleženka omejevalnega sporazuma, v smislu, da je bila dejansko udeležena pri sporazumu oziroma sporazumih, za katere je bilo ugotovljeno, da se z njimi kršijo pravila o konkurenci, in/ali pri usklajenih ravnanjih, ali
 - (ii) pravni subjekt, ki spada k podjetju, za katerega je bila ugotovljena javnopravna odgovornost za kršitev prepovedi omejevalnih sporazumov, ki jo določa pravo Unije;
- (4) če je sotožena stranka, ki ni naslovnica sklepa, dejansko proizvajala, distribuirala, prodajala in/ali dobavljala proizvode, ki so bili predmet omejevalnega sporazuma, in/ali dejansko opravljala storitve, ki so bile predmet omejevalnega sporazuma;
- (5) če oporna tožena stranka in sotožena stranka spadata k istemu podjetju;
- (6) če so tožeče stranke od oporne tožene stranke in/ali sotožene stranke neposredno ali posredno kupovale proizvode in/ali od njiju neposredno ali posredno prejemale storitve?

- (b) Ali je za odgovor na prvo vprašanje, točka (a), pomembno, ali je mogoče predvideti, da bo zadevna sotožena stranka tožena pred sodiščem, ki je pristojno za oporno toženo stranko? Če je odgovor pritrdilen: ali je treba to predvidljivost pri uporabi člena 8, točka 1, Uredbe [št. 1215/2012] upoštevati kot ločeno merilo? Ali je ta predvidljivost glede na sodbo z dne 6. oktobra 2021, Sumal (C-882/19, EU:C:2021:800), načeloma podana? V kolikšni meri je mogoče v obravnavanem primeru na podlagi okoliščin, opisanih v prvem vprašanju pod (a), točke od 1 do 6, predvideti, da bo sotožena stranka tožena pred sodiščem, ki je pristojno za oporno toženo stranko?
2. Ali je treba pri ugotavljanju pristojnosti sodišča upoštevati tudi možnosti uspeha tožbenega zahtevka zoper oporno toženo stranko? Če je odgovor pritrdilen: ali pri tej presoji zadostuje, da ni mogoče že v izhodišču izključiti, da bo tožbeni zahtevk uspešen?
3. (a) Ali pravica do odškodnine na podlagi prava Unije, ki jo lahko vsak uveljavlja zaradi ugotovljene kršitve prepovedi omejevalnih sporazumov, ki jo določa pravo Unije, obsega pravico do uveljavljanja škode, ki je nastala zunaj EGP?
- (b) Ali je treba oziroma ali je mogoče domnevo, da (oglobljene) matične družbe odločilno vplivajo na gospodarsko dejavnost svojih hčerinskih družb („domneva Akzo“), ki velja v konkurenčnem pravu, uporabljati v (civilnopравnih) sporih v zvezi s škodo, povzročeno z omejevalnimi sporazumi?
- (c) Ali vmesni holding, ki je zgolj upravljavec in imetnik deležev, izpolnjuje drugo merilo iz sodbe Sumal (obstoj konkretne vezi med gospodarsko dejavnostjo, ki jo opravlja, in predmetom kršitve, za katero je bila odgovorna matična družba)?
4. (a) Ali so pri uporabi člena 8, točka 1, Uredbe [št. 1215/2012] različne tožene stranke s sedežem v isti državi članici lahko (skupaj) oporna tožena stranka?
- (b) Ali je člen 8, točka 1, Uredbe [št. 1215/2012] ob izključitvi nacionalnih pravil direktna in neposredna podlaga za določitev krajevno pristojnega sodišča?
- (c) V primeru nikalnega odgovora na četrto vprašanje, točka (a) – da je lahko oporna tožena stranka le ena tožena stranka – in v primeru pritrdilnega odgovora na četrto vprašanje, točka (b) – da je člen 8, točka 1, Uredbe [št. 1215/2012] ob izključitvi nacionalnih pravil neposredna podlaga za določitev krajevno pristojnega sodišča: ali je pri uporabi [te določbe] možna interna predodelitev zadeve sodišču v kraju stalnega prebivališča ali sedeža tožene stranke v isti državi članici?“

Zadeva C-673/23

26. Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (organ za varstvo konkurence in trga, Italija) (v nadaljevanju: AGCM) je 17. julija 2019 sprejel sklep, v katerem je ugotovil, da je več podjetij, med katerimi sta družbi Smurfit Kappa Italia in Toscana Ondulati, storilo dve ločeni kršitvi člena 101 PDEU ter členov 15 in 31 italijanskega zakona o konkurenci.
27. AGCM je s tem sklepom po eni strani štel, da so ta podjetja med 2. februarjem 2004 in 30. marcem 2017 sodelovala pri omejevalnem sporazumu na italijanskem trgu valovitega kartona, da bi vplivala na prodajne cene tega proizvoda in spodbudila druga podjetja k sodelovanju pri tem omejevalnem sporazumu. Po drugi strani je menil, da so glavni proizvajalci kartonske embalaže med 7. septembrom 2005 in 30. marcem 2017 sodelovali pri omejevalnem sporazumu v zvezi

z embalažnimi materiali, katerega namen je bil izkrivljanje konkurence na italijanskem trgu kartonske embalaže. AGCM je tudi navedel, da ima ta drugi omejevalni sporazum podporno vlogo glede na omejevalni sporazum v zvezi z valovitim kartonom.

- 28 Družbe Smurfit Kappa Italia s sedežem v Milanu (Italija), DS Smith Holding Italia s sedežem v Vimercateju (Italija) in Toscana Ondulati s sedežem v Capannoriju (Italija) so bile naslovnice navedenega sklepa, iz katerega je razvidno, da sta družbi Smurfit Kappa Italia in Toscana Ondulati sodelovali pri omejevalnem sporazumu. Družba DS Smith Holding Italia se kot posredna matična družba za ta omejevalni sporazum šteje tudi za odgovorno od spodaj navzgor. Na druge tožeče družbe iz postopka v glavni stvari, ki so del skupin družb Smurfit Kappa Italia in Toscana Ondulati, pa sklep ni bil naslovljen.
- 29 Družba Unilever in drugi, ki so del skupine Unilever, so v obdobjih kršitev od družb, udeleženih v omejevalnih sporazumih, kupili surovine in embalažni material ter embalažo iz valovitega kartona za evropske proizvodne obrate skupine Unilever. Družba Unilever in drugi menijo, da so utrpeli škodo zaradi zvišanja cen proizvodov, kupljenih od družb, ki so sodelovale pri omejevalnem sporazumu, ter zaradi ohranjanja umetno visokih ravni cen („zaščitne cene“) in preostalih učinkov omejevalnega sporazuma na trg.
- 30 Zato so pri rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) vložile ugotovitveno tožbo, s katero so predlagale, naj se razsodi, da jim družba Smurfit Kappa in drugi solidarno odgovarjajo zaradi svojega sodelovanja pri zadevnem omejevalnem sporazumu. Predlagata tudi, naj se tem družbam solidarno naloži plačilo odškodnine, katere znesek naj se določi naknadno in katere namen je povrniti škodo, ki naj bi jim nastala zaradi tega omejevalnega sporazuma.
- 31 Družba Smurfit Kappa International je edina tožena družba s sedežem na območju krajevnosti pristojnosti rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) in se šteje za oporno toženo stranko. Ta družba ni bila naslovnica sklepa AGCM z dne 17. julija 2019. Gre za vmesni holding, ki je hčerinska družba družbe Smurfit Kappa Group s sedežem na Irskem, na katero se postopek v glavni stvari ne nanaša, in matična družba družbe Smurfit Kappa Europe. Zadnjenavedena je 100-odstotna lastnica kapitala družbe Smurfit Kappa Italia, ki je ena od družb naslovnice sklepa AGCM z dne 17. julija 2019.
- 32 Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) se je z ugotovitveno sodbo izreklo za krajevno pristojno na nacionalni in mednarodni ravni za odločanje o tožbah, vloženih zoper družbe s sedežem na Nizozemskem, pa tudi zoper družbe s sedežem zunaj Nizozemske.
- 33 Po eni strani je namreč štelo, da je pristojno za odločanje o tožbi zoper družbo Smurfit International, ki je edina družba, tožena pred njim, s sedežem v Amsterdamu (Nizozemska) in torej na območju njegove krajevnosti, pa tudi o tožbah, vloženih zoper vse družbe s sedežem na Nizozemskem, ker med vsemi temi tožbami obstaja povezava, ki upravičuje skupno obravnavanje zaradi učinkovitosti. Po drugi strani je menilo, da obstaja dovolj tesna povezava med tožbami, vloženimi zoper vse družbe s sedežem na Nizozemskem, in tožbami, vloženimi zoper družbe s sedežem zunaj Nizozemske, kar upravičuje, da sodbo izda isto sodišče, da se prepreči izdaja nezdržljivih sodnih odločb.
- 34 Družba Smurfit Kappa in drugi so zoper to sodbo vložili pritožbo pri Gerechtshof Amsterdam (višje sodišče v Amsterdamu), ki je predložitveno sodišče v tej zadevi.

- 35 To sodišče opozarja, da družbe s sedežem na Nizozemskem na prvi stopnji niso izpodbijale pristojnosti rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) in da v skladu z nacionalnimi postopkovnimi pravili zoper odločbe, sprejete na področju nacionalne krajevne pristojnosti, ni pravnega sredstva pred njim. Navaja, da mora torej šteti, da je to sodišče nacionalno krajevno pristojno ne le za odločanje o tožbi zoper družbo Smurfit International – v obravnavanem primeru edino družbo, ki ima sedež na območju krajevne pristojnosti tega sodišča in ki, čeprav ni naslovnica sklepa AGCM, postane oporna tožena stranka glede na kraj svojega sedeža – ampak tudi o tožbah, vloženih zoper vse družbe, tožene pred njim, s sedežem na Nizozemskem.
- 36 Navedeno sodišče pa se sprašuje o mednarodni pristojnosti navedenega sodišča glede tožb, vloženih zoper družbe s sedežem zunaj Nizozemske. V bistvu se sprašuje, ali obstaja dovolj tesna povezava v smislu člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 med tožbo, vloženo zoper družbo Smurfit International in/ali druge družbe s sedežem na Nizozemskem, na eni strani in tožbami, vloženimi zoper družbe s sedežem zunaj Nizozemske, na drugi strani.
- 37 V teh okoliščinah je Gerechtshof Amsterdam (višje sodišče v Amsterdamu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. (a) Ali obstaja tesna povezava v smislu člena 8, točka 1, Uredbe [št. 1215/2012] med
- (i) tožbenim zahtevkom zoper oporno toženo stranko, ki ni naslovnica sklepa nacionalnega organa za varstvo konkurence, vendar kot subjekt, za katerega se zatrjuje, da spada k podjetju v smislu evropskega konkurenčnega prava [...], za ugotovljeno kršitev prepovedi omejevalnih sporazumov, določene v pravu Unije, odgovarja od spodaj navzgor, in
 - (ii) tožbenim zahtevkom zoper
 - sotoženo stranko, ki je naslovnica tega sklepa, in/ali
 - sotoženo stranko, ki ni naslovnica sklepa in za katero se zatrjuje, da kot pravni subjekt spada k podjetju, za katerega je bila s sklepom ugotovljena javnopravna odgovornost za kršitev prepovedi omejevalnih sporazumov, ki jo določa pravo Unije?

Ali je odgovor drugačen,

- (1) če je bila oporna tožena stranka, ki je odgovorna od spodaj navzgor, v obdobju veljavnosti omejevalnega sporazuma zgolj imetnica in upravljavka deležev;
- (2) v primeru pritrdilnega odgovora na četrto vprašanje, točka (a) – če je oporna tožena stranka, ki je odgovorna od spodaj navzgor, sodelovala pri proizvodnji, distribuciji, prodaji in/ali dobavi proizvodov, ki so bili predmet omejevalnega sporazuma, in/ali opravljanju storitev, ki so bile predmet omejevalnega sporazuma;
- (3) če ima oporna tožena stranka sedež v državi članici, v kateri je nacionalni organ za varstvo konkurence ugotovil (le) kršitev prepovedi omejevalnih sporazumov, ki jo določa pravo Unije, na nacionalnem trgu;
- (4) če je sotožena stranka, ki je naslovnica sklepa, v tem sklepu opredeljena kot:
 - (i) dejanska udeleženka omejevalnega sporazuma, v smislu, da je bila dejansko udeležena pri sporazumu oziroma sporazumih, za katere je bilo ugotovljeno, da se z njimi kršijo pravila o konkurenci, in/ali pri usklajenih ravnanjih, ali
 - (ii) pravni subjekt, ki spada k podjetju, za katerega je bila ugotovljena javnopravna odgovornost za kršitev prepovedi omejevalnih sporazumov, ki jo določa pravo Unije;

- (5) če je sotožena stranka, ki ni naslovnica sklepa, dejansko proizvajala, distribuirala, prodajala in/ali dobavljala proizvode, ki so bili predmet omejevalnega sporazuma, in/ali dejansko opravljala storitve, ki so bile predmet omejevalnega sporazuma;
 - (6) če oporna tožena stranka in sotožena stranka spadata k istemu podjetju;
 - (7) če so tožeče stranke od oporne tožene stranke in/ali sotožene stranke neposredno ali posredno kupovale proizvode in/ali od njiu neposredno ali posredno prejemale storitve?
- (b) Ali je za odgovor na prvo vprašanje, točka (a), pomembno, ali je mogoče predvideti, da bo zadevna sotožena stranka tožena pred sodiščem, ki je pristojno za oporno toženo stranko? Če je odgovor pritrdilen: ali je treba to predvidljivost pri uporabi člena 8, točka 1, Uredbe [št. 1215/2012] upoštevati kot ločeno merilo? Ali je ta predvidljivost glede na sodbo z dne 6. oktobra 2021, Sumal (C-882/19, EU:C:2021:800), načeloma podana? V kolikšni meri je mogoče v obravnavanem primeru na podlagi okoliščin, opisanih v prvem vprašanju pod (a), točke od 1 do 6, predvideti, da bo sotožena stranka tožena pred sodiščem, ki je pristojno za oporno toženo stranko?
2. Ali je treba pri ugotavljanju pristojnosti sodišča upoštevati tudi možnosti uspeha tožbenega zahtevka zoper oporno toženo stranko? Če je odgovor pritrdilen: ali pri tej presoji zadostuje, da ni mogoče že v izhodišču izključiti, da bo tožbeni zahtevak uspešen?
3. Ali je treba oziroma ali je mogoče domnevo, da (oglobljene) matične družbe odločilno vplivajo na gospodarsko dejavnost svojih hčerinskih družb („domneva Akzo“), ki velja v konkurenčnem pravu, uporabljati v (civilnopravnih) sporih v zvezi s škodo, povzročeno z omejevalnimi sporazumi?
4. (a) Ali so pri uporabi člena 8, točka 1, Uredbe [št. 1215/2012] različne tožene stranke s sedežem v isti državi članici lahko (skupaj) oporna tožena stranka?
- (b) Ali je člen 8, točka 1, Uredbe [št. 1215/2012] ob izključitvi nacionalnih pravil direktna in neposredna podlaga za določitev krajevno pristojnega sodišča?
- (c) V primeru nikalnega odgovora na četrto vprašanje, točka (a) – da je lahko oporna tožena stranka le ena tožena stranka – in v primeru pritrdilnega odgovora na četrto vprašanje, točka (b) – da je člen 8, točka 1, Uredbe [št. 1215/2012] ob izključitvi nacionalnih pravil neposredna podlaga za določitev krajevno pristojnega sodišča: ali je pri uporabi člena 8, točka 1, Uredbe [št. 1215/2012] možna interna predodelitev zadeve sodišču v kraju stalnega prebivališča ali sedeža tožene stranke v isti državi članici?“

Postopek pred Sodiščem

- 38 S sklepom predsednika Sodišča z dne 18. januarja 2024 sta bili zadevi C-672/23 in C-673/23 združeni za ustni del postopka in izdajo skupne končne sodbe v skladu s členom 54 Poslovnika Sodišča.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvi vprašnji, točka (a)

- 39 Najprej, opozoriti je treba, da mora Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, določenega v členu 267 PDEU, nacionalnemu sodišču podati koristen odgovor, ki temu sodišču omogoča odločitev v sporu, o katerem odloča. S tega vidika mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu bila predložena (sodba z dne 15. julija 2021, Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:597, točka 31).
- 40 V obravnavani zadevi je iz predložitvenih odločb razvidno, da želi predložitveno sodišče s prvima vprašanjema, točka (a), ki sta v zadevah C-672/23 in C-673/23 v bistvu oblikovani podobno, izvedeti, ali nekatere okoliščine v teh zadevah lahko kažejo na obstoj dovolj tesne povezave v smislu člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 med tožbo, vloženo zoper oporno toženo stranko, ki ni naslovnica sklepa zadevnega nacionalnega organa ali organa Unije za varstvo konkurence, vendar je kot subjekt, ki domnevno pripada podjetju, za katero se v tem sklepu šteje, da je odgovorno za kršitev konkurenčnega prava Unije, za ugotovljeno kršitev prav tako odgovorna od spodaj navzgor oziroma od zgoraj navzdol, in tožbami, vloženimi zoper sotožene stranke, ne glede na to, ali so te naslovnice tega sklepa ali ne, to je povezave, na katero bi bilo mogoče opreti mednarodno pristojnost rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) za odločanje o teh tožbah.
- 41 Predložitveno sodišče se zlasti sprašuje, ali so za presojo obstoja take povezave upoštevne okoliščine, kot so, prvič, dejstvo, da je oporna tožena stranka zgolj imetnica in upravljavka deležev, drugič, njeno morebitno sodelovanje pri proizvodnji, distribuciji, prodaji in/ali dobavi proizvodov ali pri opravljanju storitev, ki so bile predmet omejevalnega sporazuma, tretjič, dejstvo, ali ima ta oporna tožena stranka sedež v državi članici, v kateri je bila ugotovljena kršitev konkurenčnega prava, ali ne, četrto, opredelitev sotožene stranke, ki je naslovnica zadevnega sklepa, kot dejanske udeleženke pri kršitvi ali kot subjekta, ki je del podjetja, ki se šteje za odgovorno za kršitev, petič, dejstvo, da je sotožena stranka, ki ni naslovnica, dejansko proizvajala, distribuirala, prodajala in/ali dobavljala proizvode ali opravljala storitve, na podlagi katerih je bil sklenjen omejevalni sporazum, šestič, pripadnost oporne tožene stranke in sotožene stranke istemu podjetju in, sedmič, dejstvo, da so tožeče stranke neposredno ali posredno kupile proizvode ali prejemale storitve od oporne tožene stranke in/ali sotožene stranke oziroma so jim bili ti proizvodi dobavljeni.
- 42 V teh okoliščinah je treba šteti, da želi predložitveno sodišče s prvima vprašanjema, točka (a), v bistvu izvedeti, ali je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da lahko obstaja „tako tesna povezava“ v smislu te določbe med tožbo, vloženo zoper oporno toženo stranko, ki ni bila navedena kot odgovorna za kršitev člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP, ki jo je ugotovila Komisija oziroma nacionalni organ za varstvo konkurence, in tožbami, vloženimi zoper družbe, glede katerih obstajajo resni indici, da pripadajo podjetjem – v smislu konkurenčnega prava Unije – ki jim je bila pripisana ta kršitev.
- 43 Najprej, opozoriti je treba, da je bila z Uredbo št. 1215/2012 razveljavljena in nadomeščena Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42), ki je nadomestila Bruseljsko konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32), kakor je bila spremenjena s poznejšimi konvencijami, ki so se nanašale na pristop novih držav članic k tej

konvenciji, zato razlaga, ki jo je Sodišče podalo v zvezi z določbami teh prejšnjih pravnih instrumentov, velja tudi za Uredbo št. 1215/2012, kadar je te določbe mogoče opredeliti za „enakovredne“ (sodba z dne 15. julija 2021, Volvo in drugi, C-30/20, EU:C:2021:604, točka 28 in navedena sodna praksa).

- 44 To velja za člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 in člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012, katerih besedilo je v bistvu podobno, tako da je ti določbi mogoče opredeliti kot „enakovredni“ v smislu sodbe prakse, navedene v prejšnji točki te sodbe (glej v tem smislu sodbi z dne 15. julija 2021, Volvo in drugi, C-30/20, EU:C:2021:604, točka 29, in z dne 13. februarja 2025, Athenian Brewery in Heineken, C-393/23, EU:C:2025:85, točka 24).
- 45 Na podlagi člena 4(1) Uredbe št. 1215/2012 so osebe s stalnim prebivališčem ali sedežem v državi članici tožene pred sodišči te države članice. Člen 63(1) te uredbe določa, da ima za namene navedene uredbe gospodarska družba ali druga pravna oseba ali združenje fizičnih ali pravnih oseb sedež v kraju, kjer ima statutarni sedež, upravo ali glavno poslovno enoto. Vendar je to pravilo o pristojnosti sodišč države članice, v kateri ima tožena stranka stalno prebivališče ali sedež, določeno v navedenem členu 4(1) „ob upoštevanju“ drugih določb Uredbe št. 1215/2012. Čeprav je to pravilo o pristojnosti v skladu z uvodno izjavo 15 te uredbe načelno pravilo, ta uredba namreč določa nekatere izjeme (glej v tem smislu sodbo z dne 25. februarja 2025, BSH Hausgeräte, C-339/22, EU:C:2025:108, točki 29 in 30). Med njimi so v členu 8 navedene uredbe določene izjeme od tega načelnega pravila za sorodne zahteve.
- 46 V zvezi s tem člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 določa, da je oseba s stalnim prebivališčem ali sedežem v državi članici, če je ena od več toženih oseb, lahko tožena pred sodiščem kraja, v katerem ima ena od njih stalno prebivališče ali sedež, če so tožbeni zahtevki med seboj „tako tesno povezani“, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi bila lahko posledica ločenih postopkov.
- 47 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba določbe te uredbe razlagati avtonomno ob upoštevanju njenega sistema in ciljev (glej v tem smislu sodbo z dne 8. junija 2023, BNP Paribas, C-567/21, EU:C:2023:452, točka 43).
- 48 Cilj posebnega pravila o pristojnosti iz člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 je, kot je navedeno v uvodnih izjavah 16 in 21 te uredbe, spodbujati ustrezno sodno varstvo, čim bolj zmanjšati tveganje vzporednih postopkov in preprečiti, da v različnih državah članicah pride do sprejetja nezdružljivih sodnih odločb, ki bi bilo lahko posledica ločenih postopkov (glej v tem smislu sodbo z dne 7. septembra 2023, Beverage City Polska, C-832/21, EU:C:2023:635, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 49 Ker to pravilo o posebni pristojnosti odstopa od načela, da se pristojnost praviloma določa glede na stalno prebivališče ali sedež tožene stranke, ki je določeno v členu 4, točka 1, Uredbe št. 1215/2012, ga je treba razlagati ozko, pri čemer ta ozka razlaga ne sme presegati primerov, ki so izrecno navedeni v tej uredbi (sodba z dne 7. septembra 2023, Beverage City Polska, C-832/21, EU:C:2023:635, točka 35 in navedena sodna praksa).
- 50 V tem okviru je treba za uporabo člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 preveriti, ali med različnimi zahtevki ene tožeče stranke proti različnim toženim strankam obstaja takšna povezava, da jih je smotrno obravnavati skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdružljivosti

sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločene obravnave zahtevkov. Obstoj take povezave je treba presojati glede na vse okoliščine primera, zlasti glede na tveganje, da bi bile izdane nezdružljive sodne odločbe.

- 51 V zvezi s tem, za to, da bi se za sodne odločbe lahko štelo, da so nezdružljive, ne zadošča, da pripeljejo do neskladnih rešitev, ampak mora priti do neskladja v okviru istega dejanskega in pravnega stanja (sodba z dne 21. maja 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, točka 20 in navedena sodna praksa).
- 52 Vendar je Sodišče razsodilo, da se pravilo iz člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 ne sme razlagati tako, da tožeči stranki omogoča, da vloži zahtevek zoper več toženih strank zgolj zato, da bi bila ena izmed teh toženih strank izvzeta iz pristojnosti sodišč države članice, v kateri ima ta tožena stranka stalno prebivališče, in tako zlorabi pravilo o pristojnosti iz te določbe, s čimer bi pogoje za uporabo navedene določbe umetno ustvarila oziroma ohranila (sodba z dne 7. septembra 2023, Beverage City Polska, C-832/21, EU:C:2023:635, točka 43 in navedena sodna praksa).
- 53 Zato mora predložitveno sodišče v zvezi z zahtevki, vloženimi zoper različne tožene stranke v postopku v glavni stvari na prvi stopnji, presoditi obstoj istega pravnega in dejanskega stanja ob upoštevanju vseh ustreznih elementov zadeve, o kateri odloča, in se prepričati, da namen zahtevkov, vloženih le zoper tisto od sotoženih strank, katere stalno prebivališče ali sedež upravičuje pristojnost sodišča, ki mu je zadeva predložena, ni umetno izpolniti pogoje za uporabo člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 (glej v tem smislu sodbo z dne 7. septembra 2023, Beverage City Polska, C-832/21, EU:C:2023:635, točki 42 in 45).
- 54 S tega vidika je treba, na prvem mestu, opozoriti, da je pogoj v zvezi z obstojem istega dejanskega in pravnega stanja med drugim izpolnjen, kadar je več podjetij, ki so sodelovala pri enotni in trajajoči kršitvi pravil prava Unije o konkurenci, ki je bila ugotovljena v sklepu Komisije, toženih zaradi njihovega sodelovanja pri tej kršitvi, čeprav se njihova vpletenost pri izvajanju te kršitve razlikuje glede na obdobja oziroma zadevna geografska območja (glej v tem smislu sodbo z dne 21. maja 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, točka 21).
- 55 Sodišče je tudi odločilo, da dejstvo, da solidarna odgovornost matične in hčerinske družbe za kršitev pravil prava Unije o konkurenci ni bila ugotovljena z dokončno odločbo Komisije, ni ovira za uporabo člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 za take zahtevke (glej v tem smislu sodbo z dne 13. februarja 2025, Athenian Brewery in Heineken, C-393/23, EU:C:2025:85, točka 30).
- 56 Sodišče je namreč razsodilo, da se člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 uporablja za tožbe, ki so vložene tako proti matični družbi kot proti njeni hčerinski družbi, s katero prva tvori gospodarsko enoto, in ki temeljijo na sodelovanju druge pri kršitvi pravil prava Unije o konkurenci, ugotovljeni v sklepu nacionalnega organa za varstvo konkurence (glej v tem smislu sodbo z dne 13. februarja 2025, Athenian Brewery in Heineken, C-393/23, EU:C:2025:85, točka 33).
- 57 Na drugem mestu, opozoriti je treba, da v skladu z ustaljeno sodno prakso prav tako velja, da kadar se ugotovi, da sta družba in njena hčerinska družba del iste gospodarske enote in da zato tvorita eno samo podjetje v smislu pravil prava Unije o konkurenci, je sam obstoj te gospodarske enote, ki je storila kršitev, odločilen pri določanju odgovornosti ene ali druge družbe, ki tvori podjetje, za protikonkurenčno ravnanje tega podjetja. Na podlagi tega pojem „podjetje“ in prek njega pojem

„gospodarska enota“ po samem pravu povzročita solidarno odgovornost subjektov, ki ob storitvi kršitve tvorijo gospodarsko enoto (sodba z dne 13. februarja 2025, Athenian Brewery in Heineken, C-393/23, EU:C:2025:85, točka 29 in navedena sodna praksa).

- 58 Na tretjem mestu, v skladu s sodno prakso Sodišča so pravno ločene osebe, organizirane v obliki skupine, eno in isto podjetje, če o svojem ravnanju na zadevnem trgu ne odločajo samostojno, ampak nanje zlasti ob upoštevanju gospodarskih, organizacijskih in pravnih vezi, ki jih povezujejo z matično družbo, pri tem vplivajo posledice dejanskega odločilnega vpliva te vodilne enote (sodba z dne 12. maja 2022, Servizio Elettrico Nazionale in drugi, C-377/20, EU:C:2022:379, točka 108 in navedena sodna praksa).
- 59 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v posebnem primeru, v katerem ima matična družba neposredno ali posredno v lasti ves ali skoraj ves kapital hčerinske družbe, ki je kršila pravila o konkurenci, obstaja izpodbojna domneva, v skladu s katero matična družba dejansko odločilno vpliva na ravnanje hčerinske družbe (sodba z dne 26. oktobra 2017, Global Steel Wire in drugi/Komisija, C-457/16 P in od C-459/16 P do C-461/16 P, EU:C:2017:819, točka 84 in navedena sodna praksa).
- 60 Domneva dejanskega odločilnega vplivanja ni utemeljena z lastništvom vsega ali skoraj vsega kapitala hčerinske družbe, ampak s stopnjo nadzora matične družbe nad svojo hčerinsko družbo, ki jo to lastništvo vključuje (sodba z dne 27. januarja 2021, The Goldman Sachs Group/Komisija, C-595/18 P, EU:C:2021:73, točka 35).
- 61 Vendar na podlagi tega, da ima neka družba v lasti skoraj ves kapital druge družbe – čeprav je to zelo močan indic za to, da tak nadzor ima – ni mogoče z gotovostjo izključiti možnosti, da lahko samostojno ali skupaj odloča ena ali več drugih oseb, zlasti ker je lahko lastništvo kapitala družbe ločeno od glasovalnih pravic (sodba z dne 12. maja 2022, Servizio Elettrico Nazionale in drugi, C-377/20, EU:C:2022:379, točka 110).
- 62 Matična družba mora za to, da z odvisno družbo tvori eno in isto podjetje, izvajati nadzor nad ravnanjem odvisne družbe, kar je mogoče dokazati bodisi s tem, da ima matična družba možnost odločilnega vplivanja na ravnanje odvisne družbe in je poleg tega na to družbo dejansko tako vplivala, bodisi s tem, da ta odvisna družba o svojem ravnanju na trgu ne odloča samostojno, temveč da v bistvenem ravna po navodilih matične družbe, zlasti glede na gospodarske, organizacijske in pravne povezave med tema pravnima subjektoma (sodba z dne 12. maja 2022, Servizio Elettrico Nazionale in drugi, C-377/20, EU:C:2022:379, točka 111).
- 63 Sodišče je tudi razsodilo, da je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da se v primeru zahtevkov, naj se matični družbi in njeni hčerinski družbi solidarno naloži povrnitev škode, nastale zaradi kršitve pravil konkurence, ki jo je storila ta hčerinska družba, sodišče sedeža matične družbe, pri katerem so bili ti zahtevki vloženi, za ugotovitev svoje mednarodne pristojnosti opre na domnevo, da ima matična družba, kadar ima neposredno ali posredno v lasti ves ali skoraj ves kapital hčerinske družbe, ki je kršila pravila o konkurenci, odločilen vpliv na to hčerinsko družbo, pod pogojem, da toženim strankam ni odvzeta možnost, da se sklicujejo na prepričljive indice, ki kažejo bodisi na to, da ta matična družba ni imela neposredno ali posredno v lasti vsega ali skoraj vsega kapitala navedene hčerinske družbe, bodisi na to, da je treba to domnevo kljub temu ovreči (sodba z dne 13. februarja 2025, Athenian Brewery in Heineken, C-393/23, EU:C:2025:85, točka 47).

- 64 Na četrtem mestu, iz sodne prakse Sodišča izhaja, da lahko, kar zadeva odgovornost hčerinske družbe za kršitev člena 101(1) PDEU, za katero je bilo ugotovljeno, da jo je storila matična družba, žrtev te kršitve poskuša uveljavljati civilno odgovornost hčerinske družbe te matične družbe in ne civilne odgovornosti matične družbe. Vendar je odgovornost te hčerinske družbe mogoče uveljavljati le, če žrtev bodisi ob opiranju na sklep, ki ga je predhodno sprejela Komisija ali nacionalni organ za varstvo konkurence, bodisi na kakršen koli drug način dokaže, prvič, da ta hčerinska družba v času storitve kršitve ni avtonomno določala svojega ravnanja na trgu, ampak je večinoma ravnala v skladu z navodili svoje matične družbe, ob upoštevanju gospodarskih, organizacijskih in pravnih povezav med tema subjektoma, tako da tvorita isto gospodarsko enoto in zato eno in isto podjetje v smislu člena 101 PDEU, ki je storilo kršitev, in drugič, da je med gospodarsko dejavnostjo te hčerinske družbe in predmetom kršitve, za katero je bila ugotovljena odgovornost matične družbe, obstajala konkretna vez (glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, točka 51).
- 65 Dodati je treba, da je pojem „podjetje“ v smislu člena 101 PDEU funkcionalen pojem, zato je treba gospodarsko enoto, ki to podjetje sestavlja, opredeliti glede na predmet zadevnega kršitvenega ravnanja. Prestrukturiranja, prenosi ali druge pravne oziroma organizacijske spremembe, do katerih je prišlo pozneje, v zvezi s tem niso upoštevni (glej v tem smislu sodbi z dne 14. marca 2019, Skanska Industrial Solutions in drugi, C-724/17, EU:C:2019:204, točka 46, in z dne 6. oktobra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, točka 46).
- 66 Zato je ena matična družba lahko del mnogih gospodarskih enot, ki jih glede na zadevno gospodarsko dejavnost sestavljajo ta matična družba sama in različne kombinacije njenih hčerinskih družb, ki pripadajo isti skupini družb. Če ne bi bilo tako, bi obstajala nevarnost, da bi bila hčerinska družba iz take skupine odgovorna za kršitve, storjene v okviru gospodarskih dejavnosti, ki sploh niso povezane z njeno dejavnostjo in v katere nikakor ni bila, niti posredno, vpletena (sodba z dne 6. oktobra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, točka 47).
- 67 Čeprav je Sodišče v zvezi s tem razsodilo, da so subjekti, ki morajo povrniti škodo, povzročeno z omejevalnim sporazumom ali ravnanjem, prepovedanim s členom 101 PDEU, podjetja v smislu te določbe, ki so bila udeležena pri tem omejevalnem sporazumu ali tem ravnanju, možnost izbire, ki je priznana žrtvi protikonkurenčnega ravnanja, da v okviru odškodninske tožbe uveljavlja odgovornost hčerinske družbe namesto odgovornosti matične družbe, ne more biti samodejno dopustna zoper katero koli hčerinsko družbo matične družbe (glej v tem smislu sodbi z dne 14. marca 2019, Skanska Industrial Solutions in drugi, C-724/17, EU:C:2019:204, točka 32, in z dne 6. oktobra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, točka 46).
- 68 Tako mora za ugotovitev obstoja gospodarske enote, ki jo tvorita matična družba in ena od njenih hčerinskih družb, tožeča stranka na podlagi sodne prakse, navedene v točki 64 te sodbe, dokazati ne le obstoj gospodarskih, organizacijskih in pravnih povezav med tema družbama, ampak tudi obstoj konkretne vezi med gospodarsko dejavnostjo te hčerinske družbe in predmetom kršitve, za katero je bila ugotovljena odgovornost matične družbe.
- 69 Kot je generalna pravobranilka navedla v točki 74 sklepnih predlogov, to velja zlasti bodisi takrat, kadar se protikonkurenčni sporazum, ki ga sklene matična družba oziroma družba „babica“, nanaša na iste proizvode, kot so tisti, ki jih trži hčerinska družba oziroma družba „vnukinja“, bodisi takrat, kadar ta hčerinska družba oziroma družba vnukinja zagotavlja proizvodnjo, prodajo, dobavo ali distribucijo teh proizvodov in opravljanje storitev, ki so predmet omejevalnega sporazuma.

- 70 Če pa Komisija oziroma nacionalni organ za varstvo konkurence v sklepu, sprejetem na podlagi člena 101 PDEU, ni ugotovil kršitvenega ravnanja, ima hčerinska družba matične družbe, ki se ji očita kršitev, pravico izpodbijati ne le to, da pripada istemu podjetju kot ta matična družba, ampak tudi sam obstoj zatrjevane kršitve (glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, točka 60).
- 71 To, ali ima oporna tožena stranka sedež v državi članici, v kateri je nacionalni organ za varstvo konkurence ugotovil kršitev prepovedi omejevalnih sporazumov, določene v pravu Unije, na nacionalnem trgu, ali ne, samo po sebi ne vpliva na obstoj „tako tesne povezave“ v smislu člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 med tožbo, vloženo zoper to toženo stranko, in tožbami, vloženimi zoper druge tožene stranke.
- 72 Poleg tega, kot je generalna pravobranilka navedla v točki 75 sklepnih predlogov, se druge okoliščine, ki jih navaja predložitveno sodišče, zlasti opredelitev zadevnih družb v sklepih Komisije ali nacionalnega organa za varstvo konkurence kot „udeleženk omejevalnega sporazuma“, ne nanašajo na merilo v zvezi z obstojem tesne povezave med zahtevki kot takimi, ampak so upoštevne zgolj kot dejanski dokaz obstoja take povezave.
- 73 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvi vprašanji, točka (a), odgovoriti, da je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da lahko obstaja „tako tesna povezava“ v smislu te določbe med tožbo, vloženo zoper oporno toženo stranko, ki ni bila navedena kot odgovorna za kršitev člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP, ki jo je ugotovila Komisija oziroma nacionalni organ za varstvo konkurence, in tožbami, vloženimi zoper družbe, glede katerih obstajajo resni indici, da pripadajo podjetjem – v smislu konkurenčnega prava Unije – ki jim je bila pripisana ta kršitev.

Prvi vprašanji, točka (b)

- 74 Predložitveno sodišče želi s prvima vprašanjema, točka (b), katerih besedilo je v zadevah C-672/23 in C-673/23 enako, v bistvu izvedeti, ali je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da je treba pri presoji obstoja „tako tesne povezave“ v smislu te določbe med zahtevki, vloženimi zoper več toženih strank, kot avtonomno merilo upoštevati, ali je sotožena stranka lahko predvidevala, da bo tožena pred sodiščem oporne tožene stranke.
- 75 V zvezi s tem je treba poudariti, da v členu 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 ni navedeno, da je dejstvo, da lahko sotožena stranka predvidi, da bo tožena pred sodiščem oporne tožene stranke, avtonomno merilo pristojnosti. Ta določba zgolj pogojuje svojo uporabo z obstojem „tako tesne povezave“ med zahtevki, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj.
- 76 Vendar je iz uvodnih izjav 15 in 16 Uredbe št. 1215/2012 razvidno, da je predvidljivost pristojnosti sodišč eden od ciljev pravil o pristojnosti, ker mora tožeči stranki omogočiti, da brez težav ugotovi, pri katerem sodišču lahko vloži tožbo, toženi stranki pa, da razumno predvidi, pred katerim sodiščem je lahko tožena.
- 77 Tako uresničevana predvidljivost sledi cilju pravne varnosti, ki zajema izboljšanje pravnega varstva oseb s sedežem ali stalnim prebivališčem v Uniji (glej v tem smislu sodbo z dne 29. julija 2024, FTI Touristik (Tuj element), C-774/22, EU:C:2024:646, točka 33).

- 78 Iz sodne prakse Sodišča prav tako izhaja, da zahteva po predvidljivosti ni avtonomno merilo, ki bi veljalo poleg pogojev, določenih v členu 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012. Ta zahteva je izpolnjena, če so tožene stranke lahko predvidele, da obstaja tveganje, da bodo tožene v državi članici, v kateri ima vsaj ena od njih stalno prebivališče (glej v tem smislu sodbo z dne 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, točka 81 in navedena sodna praksa).
- 79 Načelo pravne varnosti zlasti zahteva, da se pravila o posebni pristojnosti razlagajo na način, ki običajno ozaveščeni toženi stranki omogoča, da razumno predvidi, pred katerim sodiščem, ki ni sodišče njenega stalnega prebivališča ali sedeža, je lahko tožena (sodba z dne 13. julija 2006, Reisch Montage, C-103/05, EU:C:2006:471, točka 25 in navedena sodna praksa).
- 80 Kot je generalna pravobranilka v bistvu navedla v točkah od 81 do 84 sklepnih predlogov, je predvidljivost splošno načelo, ki ureja pravila o pristojnosti in ki je konkretizirano z merili, ki jih je treba upoštevati pri presoji obstoja tesne povezave v smislu člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012. Pojmi, uporabljeni v tej uredbi, se zato ne smejo razlagati na način, ki bi bil v nasprotju s tem načelom. Navedeno načelo je zlasti spoštovano, kadar lahko tožena stranka položi, v katerih obstaja „tako tesna povezava“, na splošno predvidi. V zvezi s tem zadostuje, da lahko dobro obveščena in razumna tožena stranka vnaprej predvidi, pred katerimi sodišči zunaj države svojega stalnega prebivališča ali sedeža bi lahko bila tožena. Natančneje, v primeru odškodninskih tožb, ki temeljijo na konkurenčnem pravu, gre za tak primer, če je tožena stranka kot del podjetja sodelovala pri enotni kršitvi člena 101 PDEU. Šteti je treba, da je s tem sodelovanjem ustvarila tesno povezavo z drugimi udeleženci in da lahko razumno predvidi, da bo lahko tožena pred sodiščem sedeža drugega člana tega podjetja.
- 81 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvi vprašanji, točka (b), odgovoriti, da je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da pri presoji obstoja „tako tesne povezave“ v smislu te določbe med zahtevki, vloženimi zoper več toženih strank, dejstvo, da lahko sotožena stranka predvidi, da bo tožena pred sodiščem oporne tožene stranke, ni avtonomno merilo pristojnosti, ampak ga je treba upoštevati kot splošno načelo pri uporabi pravila o posebni pristojnosti iz navedene določbe.

Drugi vprašanji v zadevah C-672/23 in C-673/23 ter tretje vprašanje, točke od (a) do (c), v zadevi C-672/23 in tretje vprašanje v zadevi C-673/23

- 82 Predložitveno sodišče z drugima vprašanjema v zadevah C-672/23 in C-673/23 ter tretjim vprašanjem, točke od (a) do (c), v zadevi C-672/23 in tretjim vprašanjem v zadevi C-673/23 Sodišče v bistvu sprašuje, v kolikšni meri je treba pri uporabi člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 upoštevati nekatere elemente v zvezi z utemeljenostjo tožb v glavni stvari. Natančneje, sprašuje se, ali je treba upoštevati možnosti uspeha zahtevka, vloženega zoper oporno toženo stranko, zlasti kadar se ta zahtevki nanaša na povrnitev škode, nastale zunaj EGP, in ali je pri tem kot indica mogoče upoštevati uporabo domneve odločilnega vpliva matičnih družb, ki je priznana v konkurenčnem pravu, in okoliščino, da vmesni holding, ki je zgolj imetnik in upravljaec deležev, izpolnjuje merilo obstoja konkretne vezi med svojo gospodarsko dejavnostjo in predmetom kršitve, za katero je bila ugotovljena odgovornost matične družbe.
- 83 Ker predložitveno sodišče odloča o vprašanju, ki se nanaša na mednarodno pristojnost v smislu člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012, so vprašanja, navedena v prejšnji točki te sodbe, koristna za rešitev teh sporov le v delu, v katerem se nanašajo na določitev te pristojnosti. S tega vidika mora Sodišče ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 39 te sodbe, preoblikovati vprašanja, ki so mu bila predložena.

- 84 V teh okoliščinah je treba šteti, da želi predložitveno sodišče z drugima vprašanjema v zadevah C-672/23 in C-673/23 ter tretjim vprašanjem, točke od (a) do (c), v zadevi C-672/23 in tretjim vprašanjem v zadevi C-673/23, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu izvedeti, ali je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da je treba pri presoji obstoja „tako tesne povezave“ v smislu te določbe med zahtevki, vloženimi zoper več toženih strank, upoštevati možnosti uspeha zahtevka, vloženega zoper oporno toženo stranko, zlasti kadar se ta zahtevek nanaša na povrnitev škode, nastale zunaj EGP, in sicer kot indic, ki dokazuje, da tožeča stranka ni umetno ustvarila pogojev za uporabo te določbe.
- 85 Na prvem mestu, opozoriti je treba, da sodišče, ki mu je bila zadeva predložena, pri preverjanju svoje mednarodne pristojnosti ne presoja niti dopustnosti niti utemeljenosti zahtevka, ampak zgolj opredeli navezne okoliščine z državo sodišča, ki utemeljujejo njegovo pristojnost na podlagi člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 (sodba z dne 13. februarja 2025, Athenian Brewery in Heineken, C-393/23, EU:C:2025:85, točka 41).
- 86 Cilj pravne varnosti namreč zahteva, da se sodišče, pred katerim poteka postopek, izreče o lastni pristojnosti, ne da bi moralo vsebinsko odločati o zadevi (glej v tem smislu sodbi z dne 28. januarja 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, točka 61, in z dne 29. julija 2024, FTI Touristik (Tuj element), C-774/22, EU:C:2024:646, točka 33 in navedena sodna praksa).
- 87 Na drugem mestu, navesti je treba, da je Sodišče kljub temu razsodilo, da člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 ni mogoče razlagati tako, da tožeči stranki omogoča, da vloži tožbo zoper več toženih strank zgolj zato, da bi bila ena izmed teh toženih strank izvzeta iz pristojnosti sodišč države članice, v kateri ima ta tožena stranka stalno prebivališče, in tako zlorabi pravilo o pristojnosti iz te določbe, s čimer bi umetno ustvarila oziroma ohranila pogoje za uporabo navedene določbe (sodba z dne 7. septembra 2023, Beverage City Polska, C-832/21, EU:C:2023:635, točka 43 in navedena sodna praksa).
- 88 V zvezi s tem je Sodišče štel, da je ta možnost zlorabe pravil o pristojnosti izključena, kadar ob vložitvi tožbe obstaja tesna povezava med zahtevki zoper vsako od toženih strank, tako da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdržljivosti sodnih odločb, ki bi bile lahko posledica ločenih postopkov (glej po analogiji sodbe z dne 11. oktobra 2007, Freeport, C-98/06, EU:C:2007:595, točki 52 in 54; z dne 21. maja 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, točka 28, in z dne 7. septembra 2023, Beverage City Polska, C-832/21, EU:C:2023:635, točka 44 in navedena sodna praksa).
- 89 Iz tega izhaja, da če so pri istem sodišču vloženi zahtevki, ki so povezani v smislu člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012, lahko to sodišče ugotovi morebiten obid ali zlorabo tega pravila o pristojnosti le, če lahko na podlagi prepričljivih dokazov sklepa, da je tožeča stranka pogoje za uporabo navedene določbe umetno ustvarila oziroma ohranila (glej po analogiji sodbo z dne 21. maja 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, točka 29).
- 90 Za to ne zadostuje, da se tožba zoper oporno toženo stranko ne zdi utemeljena. Ob vložitvi mora biti taka tožba očitno neutemeljena ali umetna oziroma brez kakršnega koli resničnega interesa za tožečo stranko (glej v tem smislu sodbo z dne 13. julija 2006, Reisch Montage, C-103/05, EU:C:2006:471, točki 31 in 32).
- 91 Kot je generalna pravobranilka v bistvu navedla v točki 39 sklepnih predlogov, je očitna neutemeljenost tožbe, vložene zoper oporno toženo stranko, lahko indic za to, da je tožeča stranka umetno ustvarila pogoje za uporabo člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012.

- 92 Na tretjem mestu, v zvezi z vprašanjem, ali je mogoče možnosti uspeha tožbe zoper oporno toženo stranko upoštevati kot indic pri presoji, ali je tožeča stranka nameravala zlorabiti pravilo o pristojnosti iz člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012, je treba opozoriti, prvič, da mora v skladu s členom 1(1), členom 2, točka 6, in členom 3(1) Direktive 2014/104, vsaka fizična ali pravna oseba, ki je utrpela škodo zaradi kršitve konkurenčnega prava v smislu člena 101 PDEU, imeti možnost uveljavljati in prejeti popolno odškodnino za to škodo, če obstaja vzročna zveza med navedeno škodo in omejevalnim sporazumom ali ravnanjem, ki je prepovedano s tem členom 101 (glej zlasti sodbo z dne 12. decembra 2019, Otis Gesellschaft in drugi, C-435/18, EU:C:2019:1069, točke 22, 23 in 30 ter navedena sodna praksa).
- 93 Če se je omejevalni sporazum izvajal na notranjem trgu, za pristojnost Unije pri uporabi svojih pravil o konkurenci za taka ravnanja velja načelo teritorialnosti, ki je splošno priznано v mednarodnem pravu (glej v tem smislu sodbo z dne 27. septembra 1988, Ahlström Osaakeyhtiö in drugi/Komisija, 89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 in od 125/85 do 129/85, EU:C:1988:447, točki 17 in 18).
- 94 V zvezi s tem je učinkovita uporaba konkurenčnega prava Unije na celotnem notranjem trgu, kot je razvidno iz uvodne izjave 1 Direktive 2014/104, nujna za zagotovitev neizkrivljene konkurence na tem trgu. Odškodninske tožbe pred nacionalnimi sodišči pa lahko bistveno pripomorejo k ohranitvi učinkovite konkurence v Uniji (sodba z dne 14. junija 2011, Pfeleiderer, C-360/09, EU:C:2011:389, točka 29 in navedena sodna praksa).
- 95 Ni upoštevno, da je škoda, katere povrnitev se zahteva, nastala zunaj ozemlja Unije, če je med njo in očitanim protikonkurenčnim ravnanjem vzročna zveza.
- 96 Zato zgolj na podlagi dejstva, da je škoda, navedena v utemeljitev odškodninske tožbe za škodo, povzročeno z omejevalnim sporazumom, ki je bila vložena pri sodišču države članice, nastala zunaj EGP, te tožbe v fazi preverjanja mednarodne pristojnosti sodišča, pri katerem je bila vložena tožba, ni mogoče šteti za očitno neutemeljeno.
- 97 Drugič, opozoriti je treba, da v zvezi z uporabo domneve o obstoju odločilnega vpliva matične družbe na gospodarsko dejavnost hčerinske družbe iz sodne prakse Sodišča izhaja, da pojem „podjetje“ v smislu pravil Unije o konkurenci ne more imeti različnega obsega glede na to, ali gre za naložitev glob ali za vložitev odškodninskih tožb zaradi kršitve teh pravil (glej v tem smislu sodbo z dne 14. marca 2019, Skanska Industrial Solutions in drugi, C-724/17, EU:C:2019:204, točka 47).
- 98 Izvajanje pravil o konkurenci Unije s strani javnih organov (*public enforcement*) na eni strani in odškodninske tožbe zaradi kršitve teh pravil (*private enforcement*) na drugi so namreč sestavni del enotnega sistema izvajanja navedenih pravil, katerega namen je sankcioniranje protikonkurenčnih ravnanj podjetij in odvracanje podjetij od tega, da bi se posluževala takih ravnanj (glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, točka 37).
- 99 Poleg tega iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se domneva o odločilnem vplivu in odgovornosti matične družbe, razvita v okviru izpodbijanja odločb Komisije, sprejetih na podlagi člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, lahko uporabi tudi v primeru tožbe fizične ali pravne osebe, ki trdi, da je utrpela škodo zaradi udeležbe družbe pri kršitvi pravil Unije o konkurenci, ki je vložena zoper drugo družbo, ki ima v lasti ves ali skoraj ves kapital prve družbe (glej v tem smislu sodbo z dne 13. februarja 2025, Athenian Brewery in Heineken, C-393/23, EU:C:2025:85, točka 39).

- 100 Iz tega sledi, da je izpodbojno domnevo, da matična družba, ki ima neposredno ali posredno v lasti ves ali skoraj ves kapital svoje hčerinske družbe, nad njo izvaja odločilen vpliv, mogoče uporabiti pri odškodninskih tožbah zaradi kršitve pravil Unije o konkurenci. Zgolj za namene preizkusa mednarodne pristojnosti na podlagi člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 zadostuje, da nacionalno sodišče ugotovi, da ni izključeno, da so zadevne tožene stranke ob vložitvi te odškodninske tožbe del istega podjetja v smislu konkurenčnega prava.
- 101 Tretjič, v zvezi z obstojem konkretne vezi med gospodarsko dejavnostjo vmesnega holdinga, ki je zgolj imetnik in upravljavec deležev, in predmetom kršitve, ki jo je storila družba „babica“, je treba poudariti, kot je generalna pravobranilka navedla v točki 62 sklepnih predlogov, da je tak holding, gledano izolirano, zgolj imetnik in upravljavec deležev ter kot tak ne nastopa na trgu.
- 102 Vendar zgolj dejstvo, da ima oseba, ki ji je pripisano ravnanje hčerinske družbe, obliko holdinga, ni ovira za ta pripis (glej v tem smislu sodbi z dne 11. julija 2013, Komisija/Stichting Administratiekantoor Portielje, C-440/11 P, EU:C:2013:514, točka 43, in z dne 18. julija 2013, Schindler Holding in drugi/Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, točke od 101 do 116).
- 103 Kot je razvidno iz točk od 57 do 63 te sodbe, se gospodarska dejavnost hčerinske družbe lahko pripiše vmesnemu holdingu, če ta hčerinska družba kljub lastni pravni osebnosti o svojem ravnanju na trgu ne odloča samostojno, ampak v bistvu sledi smernicam, ki jih je določila njena matična družba. Tako je zlasti v primeru, ko hčerinska družba vmesnega holdinga, na katero ima ta odločilen vpliv, opravlja gospodarsko dejavnost, ki izkazuje konkretno vez s predmetom kršitve družbe „babice“.
- 104 Glede na navedeno je treba na drugi vprašanji v zadevah C-672/23 in C-673/23 ter na tretje vprašanje, točke od (a) do (c), v zadevi C-672/23 in na tretje vprašanje v zadevi C-673/23 odgovoriti, da je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da pri presoji obstoja „tako tesne povezave“ v smislu te določbe med zahtevki, vloženimi zoper več toženih strank, ni treba upoštevati možnosti uspeha zahtevka, vloženega zoper oporno toženo stranko. Vendar se to lahko upošteva kot indic, katerega namen je dokazati, da tožeča stranka ni umetno ustvarila pogojev za uporabo te določbe. Dejstvo, da je škoda, ki se pred sodiščem države članice navaja v odškodninskem zahtevku zaradi omejevalnega sporazuma, nastala zunaj EGP, samo po sebi v okviru preizkusa mednarodne pristojnosti tega sodišča ne pomeni, da je treba zahtevek opredeliti kot očitno neutemeljen.

Četrta vprašanji, točka (b)

- 105 Predložitveno sodišče želi s četrtime vprašanjema, točka (b), katerih besedilo je v zadevah C-672/23 in C-673/23 enako, v bistvu izvedeti, ali je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da določa tako mednarodno kot krajevno pristojnost sodišča države članice, na območju katerega ima oporna tožena stranka sedež.
- 106 Člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 določa, da je „[o]seba s stalnim prebivališčem [ali sedežem] v državi članici [...] lahko tožena tudi, če je ena od več toženih oseb, tudi pred sodiščem kraja, kjer ima ena od njih stalno prebivališče [ali sedež], če so tožbeni zahtevki med seboj tako tesno povezani, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdržljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov.“ Ta določba se tako nanaša na sodišče stalnega prebivališča ali sedeža ene od toženih strank, kot je opredeljeno v pravu zadevne države članice.

- 107 Sodišče je štelo, da je treba sklicevanje na „sodišče stalnega prebivališča ali sedeža“ stranke po eni strani razumeti tako, da označuje državo članico, katere sodišča so pristojna, in po drugi strani tako, da sodišču kraja, kjer je nastala škoda, neposredno in direktno podeljuje tako mednarodno pristojnost kot krajevno pristojnost (glej v tem smislu sodbe z dne 3. maja 2007, *Color Drack*, C-386/05, EU:C:2007:262, točka 30; z dne 15. julija 2021, *Volvo in drugi*, C-30/20, EU:C:2021:604, točka 33; z dne 30. junija 2022, *Allianz Elementar Versicherung*, C-652/20, EU:C:2022:514, točke 37, 38 in 42, ter z dne 29. julija 2024, *FTI Touristik (Tuj element)*, C-774/22, EU:C:2024:646, točka 42).
- 108 Kadar pa je v Uredbi št. 1215/2012 napoteno na „sodišča držav članic“, na primer v členu 4(1), členu 7, točka 6, oziroma v členu 11, točka 1(a), Uredbe št. 1215/2012, se ta izraz nanaša samo na mednarodno pristojnost sodišč te države članice (glej v tem smislu sodbi z dne 30. junija 2022, *Allianz Elementar Versicherung*, C-652/20, EU:C:2022:514, točke 37, 38 in 42, ter z dne 29. julija 2024, *FTI Touristik (Tuj element)*, C-774/22, EU:C:2024:646, točka 42).
- 109 V zvezi z vprašanjem, katero sodišče v tako opredeljeni državi članici je pristojno, je iz samega besedila člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012, kot ga je razložilo Sodišče, razvidno, da ta določba neposredno in direktno podeljuje tako mednarodno kot krajevno pristojnost sodišču kraja, kjer ima ena od toženih strank stalno prebivališče ali sedež.
- 110 Kot je generalna pravobranilka navedla v točki 92 sklepnih predlogov, ta razlaga temelji na poročilu o Konvenciji z dne 27. septembra 1968, ki ga je pripravil P. Jenard (UL 1979, C 59, str. 44), iz katerega – kar zadeva člen 6, točka 1, te konvencije, kateremu ustreza člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 – izhaja, da je treba pravilo o pristojnosti, ki ga postavlja, razumeti tako, da za pristojno sodišče določa sodišče kraja, v katerem je stalno prebivališče ali sedež ene od toženih strank.
- 111 Taka razlaga je tudi v skladu z zahtevami učinkovitega izvajanja sodne oblasti, ker hkrati omogoča učinkovito postopkovno vodenje spora, izvajanje in vrednotenje dokazov s strani enega samega sodišča ter preprečevanje tveganja različnih odločitev (glej v tem smislu sodbo z dne 2. decembra 2025, *Stichting Right to Consumer Justice in Stichting App Stores Claims*, C-34/24, EU:C:2025:936, točka 73).
- 112 Poudariti je treba, da se ob upoštevanju posebnosti zadev s področja konkurenčnega prava in zlasti okoliščine, v skladu s katero je za vložitev odškodninskih tožb zaradi kršitve tega prava načeloma potrebna zapletena dejanska in ekonomska analiza, z združevanjem posamičnih zahtevkov lahko olajšata uveljavljanje pravice do odškodnine oškodovancem in naloga, ki jo ima sodišče, ki odloča o teh tožbah. V tem okviru člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 lahko tako tehnična zapletenost pravil, ki se uporabljajo za odškodninske tožbe zaradi kršitev določb konkurenčnega prava, upraviči koncentracijo pristojnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 2. decembra 2025, *Stichting Right to Consumer Justice in Stichting App Stores Claims*, C-34/24, EU:C:2025:936, točka 74 in navedena sodna praksa).
- 113 Glede na navedeno je treba na četrti vprašanji, točka (b), odgovoriti, da je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da določa tako mednarodno kot krajevno pristojnost sodišča države članice, na območju katerega ima oporna tožena stranka sedež.

Četrta vprašanja, točka (c)

- 114 Predložitveno sodišče želi s četrta vprašanjema, točka (c), v bistvu izvedeti, ali je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da nasprotuje temu, da sodišče države članice, pri katerem je bila sprva vložena tožba na podlagi te določbe, a ki meni, da ni krajevno pristojno za odločanje o tožbi zoper oporno toženo stranko, odločanje odstopi drugemu sodišču iste države članice, ki je po nacionalnem pravu določeno kot krajevno pristojno.
- 115 Predložitveno sodišče v zvezi s tem pojasnjuje, da v zadevah, o katerih odloča, ni verjetno, da bi bili družbi Draka Holding in Smurfit Kappa International oporni toženi stranki. Po njegovem mnenju imajo ta status druge tožene stranke, ki imajo sedež na Nizozemskem, vendar niso na območju pristojnosti rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu).
- 116 V zvezi s tem je treba opozoriti, da se z Uredbo št. 1215/2012 želi na področju sodelovanja v civilnih in gospodarskih zadevah okrepiti poenostavljen in učinkovit sistem kolizijskih pravil, priznavanja in izvrševanja sodnih odločb, da bi se olajšalo pravosodno sodelovanje in s tem prispevalo k uresničevanju cilja Unije, da postane območje svobode, varnosti in pravice, ob opiranju na visoko stopnjo medsebojnega zaupanja, ki mora obstajati med državami članicami (sodba z dne 6. oktobra 2021, TOTO in Vianini Lavori, C-581/20, EU:C:2021:808, točka 67).
- 117 Iz nobene določbe te uredbe ne izhaja, da bi ta uredba sodišču države članice onemogočala, da odločanje odstopi drugemu sodišču iste države članice.
- 118 Namen navedene uredbe ni poenotiti pravila o notranjih postopkih držav članic, ampak je njen namen porazdeliti sodne pristojnosti za reševanje sporov v civilnih in gospodarskih zadevah med državami članicami (glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2021, TOTO in Vianini Lavori, C-581/20, EU:C:2021:808, točka 68).
- 119 Poleg tega je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da se je treba, kar zadeva postopkovna pravila, sklicevati na nacionalna postopkovna pravila, ki se uporabljajo pred sodiščem, pri katerem je vložena tožba, razen če njihova uporaba posega v polni učinek Uredbe št. 1215/2012 (glej v tem smislu sodbo z dne 7. marca 1995, Shevill in drugi, C-68/93, EU:C:1995:61, točka 36).
- 120 Iz tega sledi, kot je generalna pravobranilka navedla v točki 97 sklepnih predlogov, da lahko sodišče, ki meni, da glede na nacionalna pravila o krajevni pristojnosti ni pristojno, na podlagi teh pravil odstopi odločanje sodišču, za katerega meni, da je za pristojno, če ta odstop ne ogroža učinkovite uporabe Uredbe št. 1215/2012, zlasti kar zadeva pravilo o posebni pristojnosti iz njenega člena 8, točka 1.
- 121 Glede na navedeno je treba na četrto vprašanje, točka (c), odgovoriti, da je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da sodišče države članice, pri katerem je bila sprva vložena tožba na podlagi te določbe, a ki meni, da ni krajevno pristojno za odločanje o tožbi zoper oporno toženo stranko, odločanje odstopi drugemu sodišču iste države članice, ki je pristojno za odločanje o tej tožbi, če je ta odstop izveden v skladu z nacionalnimi postopkovnimi pravili in ne posega v polni učinek te uredbe.

Četrty vprašanji, točka (a)

- 122 Predložitveno sodišče želi s četrtima vprašanjema, točka (a), ki sta v zadevah C-672/23 in C-673/23 oblikovani enako, v bistvu izvedeti, ali je treba člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da je več toženih strank s sedežem v isti državi članici za namene uporabe te določbe skupaj mogoče šteti za oporno toženo stranko.
- 123 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso namen predloga za sprejetje predhodne odločbe ni oblikovanje posvetovalnih mnenj o splošnih ali hipotetičnih vprašanjih, ampak dejanska potreba po učinkoviti rešitvi spora, ki se nanaša na pravo Unije (sodba z dne 3. oktobra 2019, A in drugi, C-70/18, EU:C:2019:823, točka 73).
- 124 Krajevna pristojnost rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) v postopkih v glavni stvari pa ni odvisna od vprašanja, ali je mogoče več toženih strank s sedežem v isti državi članici skupaj šteti za oporno toženo stranko v smislu člena 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012. Odgovor na četrto vprašanje, točka (a), torej nikakor ne more vplivati na izid sporov o glavni stvari in ga je zato treba šteti za očitno neupoštevne za njihovo rešitev.
- 125 Zato na četrty vprašanji, točka (a), ni treba odgovoriti.

Stroški

- 126 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. Člen 8, točka 1, Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da lahko obstaja „tako tesna povezava“ v smislu te določbe med tožbo, vloženo zoper toženo stranko, ki je opora za določitev pristojnosti sodišča, pri katerem je bila vložena tožba, in ki ni bila navedena kot odgovorna za kršitev člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992, ki jo je ugotovila Evropska komisija oziroma nacionalni organ za varstvo konkurence, in tožbami, vloženimi zoper družbe, glede katerih obstajajo resni indici, da pripadajo podjetjem – v smislu konkurenčnega prava Unije – ki jim je bila pripisana ta kršitev.
2. Člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 je treba razlagati tako, da pri presoji obstoja „tako tesne povezave“ v smislu te določbe med zahtevki, vloženimi zoper več toženih strank, dejstvo, da lahko sotožena stranka predvidi, da bo tožena pred sodiščem tožene stranke, ki je opora za določitev pristojnosti sodišča, pri katerem je bila vložena tožba, ni avtonomno merilo pristojnosti, ampak ga je treba upoštevati kot splošno načelo pri uporabi pravila o posebni pristojnosti iz navedene določbe.

3. Člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 je treba razlagati tako, da pri presoji obstoja „tako tesne povezave“ v smislu te določbe med zahtevki, vloženimi zoper več toženih strank, ni treba upoštevati možnosti uspeha zahtevka, vloženega zoper toženo stranko, ki je opora za določitev pristojnosti sodišča, pri katerem je bila vložena tožba. Vendar se to lahko upošteva kot indic, katerega namen je dokazati, da tožeča stranka ni umetno ustvarila pogojev za uporabo te določbe. Dejstvo, da je škoda, ki se pred sodiščem države članice navaja v odškodninskem zahtevku zaradi omejevalnega sporazuma, nastala zunaj EGP, samo po sebi v okviru preizkusa mednarodne pristojnosti tega sodišča ne pomeni, da je treba zahtevek opredeliti kot očitno neutemeljen.
4. Člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 je treba razlagati tako, da določa tako mednarodno kot krajevno pristojnost sodišča države članice, na območju katerega je sedež tožene stranke, ki je opora za določitev pristojnosti sodišča, pri katerem je bila vložena tožba.
5. Člen 8, točka 1, Uredbe št. 1215/2012 je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da sodišče države članice, pri katerem je bila sprva vložena tožba na podlagi te določbe, a ki meni, da ni krajevno pristojno za odločanje o tožbi zoper toženo stranko, ki je opora za določitev pristojnosti sodišča, pri katerem je bila vložena tožba, odločanje odstopi drugemu sodišču iste države članice, ki je pristojno za odločanje o tej tožbi, če je ta odstop izveden v skladu z nacionalnimi postopkovnimi pravili in ne posega v polni učinek te uredbe.

Podpisi